

Cauza C-96/24**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

6 februarie 2024

Instanța de trimitere:

Sąd Najwyższy (Polonia)

Data deciziei de trimitere:

11 ianuarie 2024

Solicitant:

X.Y.

Obiectul procedurii principale

Cerere formulată de avocatul unui judecător al Sąd Najwyższy (Curtea Supremă, Polonia) într-o cauză privind examinarea îndeplinirii cerințelor de independență și de imparțialitate de către un alt judecător al Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) desemnat într-un complet de judecată investit cu soluționarea unei cauze privind autorizarea urmăririi penale a unui judecător al Sąd Najwyższy (Curtea Supremă).

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Compatibilitatea cu dreptul Uniunii, în special cu articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE coroborat cu articolul 47 primul și al doilea paragraf din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, a testului de independență și de imparțialitate a judecătorului, astfel cum este prevăzut de dreptul național – întrebări adresate în temeiul articolului 267 TFUE.

Întrebările preliminare

I. Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf din Tratatul privind Uniunea Europeană coroborat cu articolul 47 [primul și al doilea paragraf] din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că:

1) în cadrul unei proceduri speciale inițiate de o parte interesată printr-o cerere de examinare a îndeplinirii cerințelor de independență și de imparțialitate de către un judecător al Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) [denumită în continuare „Curtea Supremă”] – desemnat în completul de judecată investit cu soluționarea unei cauze privind autorizarea urmăririi penale a unui judecător al Curții Supreme –, Curtea Supremă națională este obligată să examineze din oficiu aspectul dacă respectivul complet de judecată, desemnat prin tragere la sorți dintre toți judecătorii Curții Supreme (într-o cauză privind autorizarea urmăririi penale a unui judecător) este o instanță „constituită în prealabil prin lege”, în condițiile în care dreptul național impune doar examinarea atributelor de independență și de imparțialitate ale judecătorului;

2) în cazul în care cererea de examinare a îndeplinirii cerințelor de independență și imparțialitate de către un judecător al Curții Supreme se întemeiază pe motivul că acest judecător a fost numit în funcție printr-o procedură de numire afectată de o neregularitate (cu caracter fundamental), din completul de judecată compus din cinci judecători trași la sorți dintre toți judecătorii Curții Supreme nu pot face parte judecători ai Curții Supreme care au fost numiți prin aceeași procedură de numire afectată de neregularități, deoarece un asemenea complet al Curții Supreme nu poate fi considerat ca fiind o instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege;

3) în cazul în care, într-o cauză privind examinarea îndeplinirii cerințelor de independență și imparțialitate de către un judecător al Curții Supreme desemnat într-un complet de judecată (investit cu soluționarea unei cauze privind autorizarea urmăririi penale a unui judecător al Curții Supreme), o parte a demonstrat că, din cauza implicării acestui judecător al Curții Supreme într-o procedură de numire în funcție afectată de o neregularitate (cu caracter fundamental), completul desemnat nu îndeplinește cerințele unei instanțe independente și imparțiale, constituită în prealabil prin lege, nu mai este necesar, pentru soluționarea cererii de verificare a îndeplinirii cerințelor de independență și de imparțialitate de către un judecător al Curții Supreme, să se examineze comportamentul acestui judecător după numirea sa în funcție și natura cauzei (referitoare la autorizarea urmăririi penale a unui judecător al Curții Supreme), și, în consecință, nu este posibilă respingerea cererii de examinare a îndeplinirii cerințelor de independență și de imparțialitate de către un judecător al Curții Supreme doar pentru motivul că solicitantul nu a reușit să probeze că comportamentul respectivului judecător după numirea în funcție aduce atingere atributelor sale de independență și imparțialitate[?]

- În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea adresată la punctul I subpunctul 2):

II. Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf din Tratatul privind Uniunea Europeană coroborat cu articolul 47 [primul și al doilea paragraf] din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că:

un judecător membru al unui complet de judecată învestit cu soluționarea unei cauze privind examinarea îndeplinirii cerințelor de independență și imparțialitate de către un judecător (sesizat cu o cauză privind autorizarea urmăririi penale a unui judecător al Curții Supreme) poate, în primul rând, să formuleze o cerere de recuzare din respectivul complet de judecată a altui judecător desemnat (sau a altor judecători desemnați) prin tragere la sorți dintre toți judecătorii Curții Supreme numit (numiți) în funcție la Curtea Supremă printr-o procedură de numire afectată de o neregularitate (cu caracter fundamental) care împiedică recunoașterea unei instanțe din a cărei compunere face parte acesta (fac parte aceștia) drept instanță judecătorească constituită prin lege, independentă și imparțială și, în al doilea rând, să solicite ca o astfel de cerere să nu fie examinată de un judecător numit de asemenea în funcție la Curtea Supremă printr-o astfel de procedură afectată de neregularități[?]

III. În cazul respingerii cererii menționate la punctul II (printr-o decizie a instanței naționale), judecătorul care a formulat o astfel de cerere poate refuza să judece în cauza privind examinarea îndeplinirii condițiilor de independență și de imparțialitate de către judecătorul Curții Supreme sau trebuie totuși să participe la pronunțarea hotărârii, lăsând la latitudinea părților să decidă cu privire la eventuala formulare a unei căi de atac împotriva acesteia, întemeiată pe încălcarea dreptului unei părți la soluționarea cauzei de către o instanță care îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf din Tratatul privind Uniunea Europeană și la articolul 47 [primul și al doilea paragraf] din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene?

IV. Nelegalitatea compunerii întregului complet de judecată – într-o cauză privind examinarea îndeplinirii cerințelor de independență și de imparțialitate de către un judecător – este afectată. În contextul articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf din Tratatul privind Uniunea Europeană și al articolului 47 [primul și al doilea paragraf] din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, de împrejurarea că, într-un complet de cinci judecători, numai doi judecători au fost numiți în funcția de judecător la Curtea Supremă printr-o procedură de numire afectată de o neregularitate (cu caracter fundamental), cu alte cuvinte într-o asemenea situație sunt totuși posibile continuarea procedurii și pronunțarea unei hotărâri, având în vedere că în ceea ce privește majoritatea membrilor completului desemnat nu se ridică problema nelegalității numirii lor în funcția de judecător la Curtea Supremă?

Dispoziții de drept al Uniunii invocate

Tratatul privind Uniunea Europeană, articolul 4 alineatul (3), articolul 6 alineatul (1), articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf.

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, articolul 2 alineatele (1) și (2), articolul 267.

Carta drepturilor fundamentale, articolul 47 primul și al doilea paragraf.

Jurisprudența Curții invocată

Hotărârea din 19 noiembrie 2019, A. K. și alții (Independența Camerei disciplinare a Curții Supreme), C-585/18, C-624/18 și C-625/18, EU:C:2019:982 (denumită în continuare „Hotărârea A. K.”).

Hotărârea din 29 martie 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235.

Hotărârea din 21 decembrie 2023, Krajowa Rada Sądownictwa (Menținerea în funcție a unui judecător), C-718/21, EU:C:2023:1015.

Hotărârea din 1 iulie 2008, Chronopost și La Poste/UFEX și alții, C-341/06 P și C-342/06 P, EU:C:2008:375.

Hotărârea din 24 iunie 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530.

Hotărârea din 29 iulie 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626.

Hotărârea din 22 mai 2003, Connect Austria, C-462/99, EU:C:2003:297.

Hotărârea din 2 iunie 2005, Koppensteiner, C-15/04, EU:C:2005:345.

Hotărârea din 6 octombrie 2021, W.Ż. (Camera de control extraordinar și cauze publice a Curții Supreme – Numire), C-487/19, EU:C:2021:798.

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului

Hotărârea din 22 iulie 2021, Reczkowicz împotriva Poloniei.

Hotărârea din 3 februarie 2022, nr. 1469/20, Advance Pharma sp. z o.o. împotriva Poloniei.

Hotărârea din 1 decembrie 2020, nr. 26374/18, G. Astradsson împotriva Islandei.

Hotărârea din 21 iunie 2011, Fruni împotriva Slovaciei.

Hotărârea din 6 noiembrie 2018, Ramos Nunes de Calvarho e SA împotriva Portugaliei.

Hotărârea din 7 mai 2021, nr. 4907/18, Xero Flor sp. z o.o. cu sediul în Polonia împotriva Poloniei.

Hotărârea din 8 noiembrie 2021, nr. 49868/19 și 57511/19, Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei.

Dispoziții naționale invocate

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Constituția Republicii Polone): articolul 45 alineatul 1.

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Legea din 8 decembrie 2017 privind Curtea Supremă): articolul 10 alineatul 1, articolul 29 alineatele 4-6, 8-10, 15, 17, 18, 21 și 24, articolul 22a alineatul 1, articolul 26 alineatele 2-4, articolul 73 alineatul 1.

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Legea din 27 iulie 2001 privind organizarea instanțelor de drept comun): articolul 128.

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Legea din 6 iunie 1997 – Codul de procedură penală), articolul 30 alineatele 1 și 2, articolul 41 alineatul 1, articolul 42 alineatul 1, articolul 534 alineatele 1 și 2.

Prezentare pe scurt a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 Prin Legea din 9 iunie 2022, intrată în vigoare la 15 iulie 2022, a fost modificată din nou ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Legea din 8 decembrie 2017 privind Curtea Supremă) (denumită în continuare „Legea privind Curtea Supremă”). Astfel, s-a introdus posibilitatea ca o parte sau un participant la o procedură în fața Curții Supreme să solicite examinarea îndeplinirii cerințelor de independență și imparțialitate de către un anumit judecător desemnat într-un complet de judecată, articolul 29 alineatul 4 din Legea privind Curtea Supremă prevăzând însă că împrejurările numirii unui judecător al Curții Supreme nu pot constitui un motiv exclusiv pentru a ataca o hotărâre pronunțată cu participarea acelui judecător sau pentru a pune la îndoială independența și imparțialitatea acestuia. În conformitate cu articolul 29 alineatul 5 din Legea privind Curtea Supremă, este admisibilă examinarea îndeplinirii cerințelor de independență și imparțialitate de către un judecător al Curții Supreme, ținând seama de împrejurările numirii sale și de comportamentul său după numire, la cererea unui justițiabil (și anume a unei părți sau a unui participant la procedura în fața Curții Supreme), în cazul în care, în împrejurările cauzei respective, acestea pot conduce la o încălcare a cerinței privind independența sau imparțialitatea care să afecteze soluționarea cauzei, ținând cont de împrejurările în care se află justițiabilul și de natura cauzei. Curtea Supremă examinează cererea în camera de consiliu, în complet de 5 judecători desemnați prin tragere la sorți dintre toți judecătorii Curții Supreme, după ascultarea judecătorului la care se referă cererea, exceptând cazul în care ascultarea acestuia nu este posibilă sau este foarte dificilă. Dacă admite cererea, Curtea Supremă recuză judecătorul de la judecarea cauzei. Recuzarea unui judecător într-o anumită cauză nu poate constitui un motiv de recuzare a judecătorului respectiv în alte cauze la a căror soluționare participă. Ordonanța dată ca urmare a examinării cererii poate fi atacată la Curtea Supremă în complet de 7 judecători, desemnați prin tragere la sorți dintre toți judecătorii Curții Supreme.

- 2 În legătură cu procedura privind autorizarea urmăririi penale, avocatul judecătorului la Curtea Supremă X.Y. a formulat o cerere de constatare a îndeplinirii condițiilor prevăzute la articolul 29 alineatul 5 din Legea privind Curtea Supremă, solicitând examinarea îndeplinirii cerințelor de independență și imparțialitate de către judecătoria la Curtea Supremă A.K. și recuzarea acesteia în cauza referitoare la acest judecător.
- 3 În motivarea cererii, se arată că judecătoria A.K. a fost numită în funcția de judecător la Curtea Supremă printr-o decizie a președintelui Republicii Polone din 10 octombrie 2018, pe baza unei propuneri prealabile cuprinse în rezoluția nr. 331/2018 din 29 august 2018 a Krajowa Rada Sądownictwa (Consiliul Național al Magistraturii, denumit în continuare „KRS”) constituit în conformitate cu dispozițiile ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Legea din 8 decembrie 2017 de modificare a Legii privind Consiliul Național al Magistraturii și a altor legi) (denumită în continuare „Legea din 8 decembrie 2017”). Nelegalitatea constituirii KRS este o problemă fundamentală a sistemului judiciar polonez și izvorul principal al criticilor formulate de instanțele europene la adresa completelor de judecată compuse din judecători numiți după 2018. În cerere se atrage de asemenea atenția asupra unei declarații edificatoare dată de această judecătoria în mass-media, în care, făcând distincție între așa-numiții judecători „vechi” și „noi”, sublinia că așa-numiții judecători vechi „se comportă într-un mod necivilizat, neelegant, nedemn de un judecător”.
- 4 În completul de cinci judecători care judecă în cauza privind așa-numitul test de independență și imparțialitate au fost desemnați prin tragere la sorți, printre alții, și judecătorii Z.B. [Izba Cywilna (Camera Civilă)] și A.S. [Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (Camera de control extraordinar și cauze publice)]. Și acești judecători au fost numiți în funcția de judecător al Curții Supreme tot la propunerea KRS, constituit în conformitate cu dispozițiile Legii din 8 decembrie 2017.
- 5 Cererile prezentate de avocatul judecătorului privind constatarea îndeplinirii condițiilor prevăzute la articolul 29 alineatul 5 din Legea privind Curtea Supremă și examinarea îndeplinirii cerințelor de independență și imparțialitate de către judecătorii Z.B. și A.S. au fost respinse prin ordonanțele din 16 martie 2023 ale președintelui Curții Supreme cu atribuții de președinte al Izba Odpowiedzialności Zawodowej (Camera pentru răspundere profesională) cu motivarea că în așa-numitele cauze privind testul (cu alte cuvinte privind examinarea îndeplinirii cerințelor de independență și imparțialitate de către un judecător al Curții Supreme) nu este aplicabilă procedura de examinare a îndeplinirii cerințelor de independență și imparțialitate de către judecătorii desemnați prin tragere la sorți pentru a face parte dintr-un complet de judecată.
- 6 În consecință, judecătorul raportor a formulat o cerere de recuzare a judecătorilor Z.B. și A.S. în procedura privind examinarea îndeplinirii cerințelor de independență și imparțialitate de către judecătoria la Curtea Supremă A.K. în

cauza privind autorizarea urmăririi penale a judecătorului Curții Supreme X.Y. în fața Izba Odpowiedzialności Zawodowej (Camera pentru răspundere profesională). În cerere se arată că aceasta nu ar trebui să fie examinată de o instanță în compunerea căreia intră un judecător al Curții Supreme numit în această funcție în cadrul unei proceduri nelegale de numire, și anume după intrarea în vigoare a Legii din 8 decembrie 2017.

- 7 Această cerere a fost considerată însă inadmisibilă și a fost lăsată nesoluționată prin ordonanța Curții Supreme din 14 decembrie 2023. Această ordonanță a fost dată de un judecător al Curții Supreme care fusese, la rândul său, numit în funcție printr-o procedură nelegală de numire, și anume după intrarea în vigoare a Legii din 8 decembrie 2017.

Prezentare pe scurt a motivelor trimiterii preliminare

- 8 Întrebările preliminare de mai sus au fost adresate de un singur judecător, în pofida faptului că a fost desemnat un complet cu mai mulți membri (format din cinci judecători ai Curții Supreme). Curtea de Justiție admite însă posibilitatea ca un singur membru al unui complet de mai mulți judecători să adreseze o întrebare preliminară [Hotărârea din 19 noiembrie 2019, A. K. și alții (Independența Camerei disciplinare a Curții Supreme), C-585/18, C-624/18 și C-625/18, EU:C:2019:982, punctele 42-44, Hotărârea din 29 martie 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, punctele 66, și 70-71]. În plus, ulterior Hotărârii din 21 decembrie 2023, Krajowa Rada Sądownictwa (Menținerea în funcție a unui judecător), C-718/21, EU:C:2023:1015, este îndoielnic că ar fi considerată admisibilă de către Curtea de Justiție o cerere de decizie preliminară adresată de o instanță compusă din judecători cu privire la care Curtea a statuat că o instanță din care aceștia fac parte nu este o instanță în sensul dreptului Uniunii.
- 9 Nu există motive întemeiate de natură normativă pentru neaplicarea dreptului Uniunii în cauzele menționate la articolul 29 alineatul 5 din Legea privind Curtea Supremă (*lege non distinguente nec nostrum est distinguere*), cu atât mai mult cu cât acestea privesc legalitatea compunerii completului de judecată investit cu procedura principală, pentru judecarea căreia a fost desemnat judecătorul supus acestei proceduri. În jurisprudența sa, Curtea de Justiție subliniază că răspunsul la o întrebare preliminară poate fi necesar pentru a oferi instanțelor de trimitere o interpretare a dreptului Uniunii care să le permită, înainte de a se pronunța pe fond asupra cauzelor aflate pe rolul lor, să clarifice chestiuni procedurale de drept național. O cauză privind examinarea îndeplinirii cerințelor de independență și imparțialitate de către un judecător al Curții Supreme este direct legată de cauza principală (în speță, privind autorizarea urmăririi penale a unui judecător) și constituie o etapă a acesteia (inițiată printr-o cerere specifică formulată de partea interesată). Prin urmare, întrebările preliminare se referă la interpretarea dispozițiilor dreptului Uniunii și la efectele lor, în special în lumina supremației acestui drept, asupra legalității compunerii completelor de judecată ale instanței sesizate cu acțiunea principală.

- 10 Problema constă în aceea că procedura prevăzută la articolul 29 alineatul 5 și următoarele din Legea privind Curtea Supremă a fost astfel concepută încât nu au fost excluși de drept de la participarea la completele de judecată investite cu acest tip de cauze judecătoria Curții Supreme numiți în această funcție printr-o procedură nelegală de numire. Judecătorii Curții Supreme numiți în funcție după intrarea în vigoare a Legii din 8 decembrie 2017 nu recunosc jurisprudența Curții de Justiție și nici pe cea a Curții Europene a Drepturilor Omului, care confirmă că procedura de numire a lor este nelegală într-o asemenea măsură încât aceștia nu îndeplinesc cerințele de constituire prin lege, independență și imparțialitate. În fapt, judecătorii se pronunță în propriile lor cauze, contrar principiului *nemo iudex in causa sua*.
- 11 De asemenea, trebuie evidențiat că, atunci când contestă atributele de constituire prin lege (în conformitate cu Constituția Republicii Polone), de imparțialitate și de independență ale unui judecător, o parte dispune – la nivel național – de posibilități limitate de a formula o cerere de recuzare a unui judecător al Curții Supreme care a fost implicat într-o procedură de numire la propunerea noului KRS. Aceasta deoarece examinarea cererilor sau a declarațiilor privind recuzarea unui judecător, în care se invocă lipsa de independență a instanței sau lipsa imparțialității judecătorului, este de competența Izba Kontroli Nadzyczajnej i Spraw Publicznych (Camera de control extraordinar și cauze publice). În plus, o astfel de cerere nu este examinată în cazul în care implică stabilirea și verificarea legalității numirii unui judecător sau a abilitării acestuia de a exercita atribuții judiciare. În sfârșit, este de competența Izba Kontroli Nadzyczajnej i Spraw Publicznych (Camera de control extraordinar și cauze publice) să judece acțiunile în constatarea nelegalității unei hotărâri judecătorești definitive, în cazul în care nelegalitatea constă în contestarea statutului persoanei numite în funcția de judecător care a pronunțat hotărârea în cauza respectivă.
- 12 Posibilitatea unei părți interesate de a formula o cerere de examinare a îndeplinirii cerințelor de independență și imparțialitate de către un anumit judecător al Curții Supreme a fost restrânsă în mod semnificativ întrucât legiuitorul național a exclus posibilitatea de a se ataca o decizie pronunțată cu participarea unui astfel de judecător sau de a se pune în discuție independența și imparțialitatea acestuia doar pe baza împrejurărilor aferente numirii sale. În plus, deși invocarea în cerere a unor împrejurări referitoare la comportamentul respectivului judecător după numire nu constituie un motiv de respingere a cererii, dacă împrejurările invocate nu constituie motive de contestare a atributelor de independență și imparțialitate ale judecătorului, cererea va fi oricum respinsă, chiar dacă acel judecător a fost numit printr-o procedură de numire afectată de o neregularitate (cu caracter fundamental).
- 13 Mai mult, a fost limitată sfera cauzelor în care se poate formula o astfel de cerere. Legiuitorul polonez a pornit de la premisa că un judecător al Curții Supreme (după ce a fost numit cu concursul noului KRS) îndeplinește întotdeauna condiția constituirii prin lege. Construcția adoptată de legiuitorul național ridică, prin urmare, o serie de probleme nu doar la nivelul logicii formale, ci mai ales la

nivelul logicii de bun simț (comune). Îndeplinirea, într-o anumită cauză, a condiției de constituire prin lege a instanței este de o importanță fundamentală.

- 14 Este necesar ca Curtea să se pronunțe cu privire la întrebările adresate, având în vedere că instituția juridică prevăzută la articolul 29 alineatul 5 și următoarele din Legea privind Curtea Supremă reprezintă o soluție legislativă hibridă, menită să confere *de facto* legitimitate judecătorilor numiți în mod nelegal sub aspectul atributelor judiciare de constituire prin lege, independență și imparțialitate.
- 15 Pe de altă parte, într-o realitate națională cu un sistem judiciar grav destabilizat, demersul de a compune, precum în speță, un întreg complet de cinci judecători care să îndeplinească pe deplin cerințele dreptului Uniunii, ale [Convenției europene a drepturilor omului, denumită în continuare „CEDO”] și ale Constituției se poate dovedi irealizabil sau, cel puțin, extrem de dificil și de îndelungat, ceea ce, la rândul său, ar face iluzoriu dreptul părților la un proces într-un termen rezonabil, garantat de dreptul Uniunii (articolul 47 al doilea paragraf din cartă), de CEDO (articolul 6 paragraful 1 din CEDO) și de dispozițiile de drept intern (articolul 45 alineatul 1 din Constituția Republicii Polone). Într-o astfel de situație, este necesar să se analizeze dacă instanța națională nu ar trebui totuși – pe considerente pragmatice și aritmetice și pe baza alegerii, în ultimă instanță, a unor consecințe negative mai puțin grave – să se pronunțe cu privire la cererea de examinare a îndeplinirii cerințelor de independență și imparțialitate de către un judecător al Curții Supreme, în condițiile în care, pentru majoritatea membrilor completului de judecată (trei din cinci), nu se ridică problema lipsei atributelor puterii judecătorești. Trebuie menționat că, în speță, completul instanței de prim grad este compus din cinci persoane, iar cel al instanței de al doilea grad din șapte persoane, în timp ce în cauza principală (și anume cea privind autorizarea urmăririi penale a unui judecător), completul instanței de prim grad este compus dintr-o singură persoană, iar cel al instanței de al doilea grad din trei persoane. În mod evident, într-un astfel de caz, voturile judecătorilor numiți nelegal în funcția de judecător la Curtea Supremă nu ar trebui să fie luate în considerare. Opțiunea legiuitorului național, în acest tip de cauze, pentru un complet de cinci și șapte judecători a fost motivată de fapt exclusiv de motive politice (legitimarea judecătorilor numiți nelegal), iar nu de obiective juridice. Pe de altă parte, abținerea unui judecător de la a judeca într-o compunere nelegală a instanței este de fapt o concesie în fața ilegalității.
- 16 Având în vedere cele de mai sus, este necesar un răspuns din partea Curții cu privire la modul în care – din perspectiva dreptului Uniunii și a interpretării acestuia – trebuie să se comporte un judecător al unui stat membru atunci când a fost desemnat într-un complet de judecată nelegal compus și a epuizat posibilitățile naționale destinate să asigure o compunere corectă.
- 17 Făcând trimitere la jurisprudența Curții și a CEDO, instanța de trimitere arată că, în cazul în care o dispoziție națională rezervă competența de a soluționa un litigiu unui organ care nu îndeplinește cerințele de independență sau de imparțialitate prevăzute de dreptul Uniunii, în special de articolul 47 din cartă, un alt organ

sesizat cu un astfel de litigiu este obligat, în scopul asigurării unei protecții jurisdicționale efective, în sensul articolului 47 din cartă, și în conformitate cu principiul cooperării loiale prevăzut la articolul 4 alineatul (3) TUE, să nu aplice această dispoziție de drept intern, astfel încât litigiul să poată fi judecat de o instanță care îndeplinește cerințele menționate anterior și care ar fi competentă să judece cauza dacă dispoziția menționată nu s-ar opune. Astfel, dacă se dovedește că o decizie a fost pronunțată de un organ care nu este o instanță independentă și imparțială constituită prin lege în sensul dreptului Uniunii, niciun considerent derivat din principiul securității juridice nu poate fi invocat în mod valabil într-un astfel de caz. În consecință, limitarea impusă de legiuitorul național la articolul 29 alineatul 5 și următoarele din Legea privind Curtea Supremă referitoare la admisibilitatea examinării atributelor unui judecător doar la cerințele de independență și imparțialitate și, așadar, în esență, excluderea condiției constituirii prin lege contravine articolului 47 din cartă și articolului 6 paragraful 1 din CEDO, precum și articolului 45 din Constituția Republicii Polone. Prin urmare, este necesar să se facă o distincție între statutul de drept public al acestor judecători în calitate de funcționari publici, care nu poate fi contestat, și îndeplinirea de către aceștia a atributelor judiciare precum constituirea (în temeiul dreptului polonez) prin lege în conformitate cu Constituția, independența și imparțialitatea.

- 18 Aici trebuie remarcat faptul că legiuitorul polonez a adoptat la 13 ianuarie 2023 Legea de modificare a Legii privind Curtea Supremă și a altor legi, care prevede posibilitatea de a examina și această premisă, însă Președintele Republicii Polone a sesizat Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională) cu o obiecție de neconstituționalitate a acestei legi, iar Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională) a constatat neconstituționalitatea sa prin decizia din 11 decembrie 2023, Kp 1/23.
- 19 O trăsătură constitutivă a sistemului judiciar este dreptul la o instanță competentă, care include noțiunile de instanță competentă să judece o cauză în temeiul competenței sale teritoriale, materiale și funcționale și de instanță care se pronunță într-o componentă adecvată și în conformitate cu competența sa. O instanță competentă este o instanță compusă în mod corespunzător din judecători care au abilitarea de a se pronunța în instanța respectivă, la un anumit grad de jurisdicție și într-o anumită cauză, respectiv care au abilitarea corespunzătoare de a-și exercita atribuțiile jurisdicționale într-o anumită cauză.
- 20 Procedura de numire a judecătorilor este, prin definiție, un element inerent al noțiunii de constituire a unei instanțe prin lege, în sensul articolului 6 paragraful 1 din CEDO și al articolului 47 din cartă. Există o legătură strânsă între legalitatea numirii unui judecător și aprecierea aspectului dacă o instanță poate fi considerată independentă în sensul articolului 6 paragraful 1 din CEDO și al articolului 47 din cartă, deoarece la baza fiecăreia dintre aceste cerințe stă necesitatea de a asigura menținerea încrederii publicului în sistemul judiciar și de a garanta independența acestuia față de alte puteri. Dreptul la o instanță constituită prin lege este un drept autonom în temeiul articolului 6 paragraful 1 din CEDO, subliniindu-se totodată

legătura strânsă dintre acest drept și garanțiile de independență și imparțialitate. Examinarea îndeplinirii cerinței unei instanțe constituite prin lege constă în a stabili dacă pretinsa nelegalitate într-o anumită cauză este suficient de gravă pentru a submina principiile fundamentale menționate mai sus și pentru a compromite independența instanței în cauză.

- 21 În Hotărârea A. K., Curtea a statuat că articolul 47 din cartă trebuie interpretat în sensul că se opune ca litigii privind aplicarea dreptului Uniunii să poată intra în competența exclusivă a unui organ care nu constituie o instanță independentă și imparțială în sensul acestei dispoziții. În executarea hotărârii menționate mai sus a Curții, completul camerelor reunite ale Curții Supreme – Izba Cywilna (Camera civilă), Izba Karna (Camera penală) și Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (Camera pentru litigii de muncă și asigurări sociale) – a precizat în rezoluția din 23 ianuarie 2020, BSA 1-4110-1/20, că există o situație de nelegalitate a compunerii instanței, care conduce la nulitatea procedurii, și atunci când în compunerea instanței intră o persoană numită în funcția de judecător al Curții Supreme la propunerea KRS constituit în conformitate cu dispozițiile Legii din 8 decembrie 2017. Această rezoluție a dobândit statutul de principiu juridic. Instanța de trimitere arată că această rezoluție nu poate fi pusă în discuție de decizia Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională) din 20 aprilie 2020, care a constatat neconstituționalitatea rezoluției respective. De altfel, decizia menționată depășește competența constituțională a Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională) și, în plus, din completul care a pronunțat-o făcea parte judecătorul M.M., a cărui participare în cadrul completului a fost considerată de CEDO drept determinantă pentru stabilirea încălcării dreptului la o instanță constituită prin lege (Hotărârea din 7 mai 2021, nr. 4907/18, Xero Flor sp. z o.o. cu sediul în Polonia împotriva Poloniei).
- 22 În ceea ce privește condiția constituirii prin lege, în conformitate cu Constituția Republicii Polone, judecătorii sunt numiți de președintele Republicii, la propunerea KRS. Totuși, actul prezidențial de numire nu poate valida neregularitățile procedurii de numire astfel încât participarea judecătorului numit în acest mod într-un complet de judecată să facă din acest complet o instanță independentă, imparțială, constituită prin lege în sensul Constituției (articolul 45 alineatul 1 din Constituția Republicii Polone), al CEDO (articolul 6 paragraful 1 din CEDO) și al dreptului Uniunii (articolul 47 din cartă).
- 23 Instanța de trimitere evocă și descrie normele europene privind atributele unui judecător cuprinse în Principiile fundamentale ale Organizației Națiunilor Unite privind independența sistemului judiciar, aprobate prin Rezoluțiile 40/32 din 29 noiembrie 1985 și 40/146 din 13 decembrie 1985 ale Adunării Generale, precum și în Carta europeană privind statutul judecătorilor din 8-10 iulie 1998.
- 24 Instanța de trimitere prezintă mai detaliat geneza și atribuțiile unui organ precum KRS, arătând cum modificările aduse în 2018 au făcut ca implicarea acestei autorități în noua sa formă să conducă la nelegalitatea procedurii de numire a judecătorilor. Această nelegalitate conduce la aceea că o instanță compusă din

judecători astfel desemnați nu îndeplinește condiția de instanță competentă în sensul articolului 45 alineatul 1 din Constituția Republicii Polone și de instanță constituită prin lege în sensul articolului 6 paragraful 1 din CEDO și al articolului 47 din cartă și, prin urmare, chiar fără o examinare suplimentară, nu poate îndeplini atribuțiile de independență și imparțialitate în sensul cerut de dispozițiile menționate.

- 25 Instanța de trimitere subliniază că o astfel de nelegalitate nu poate fi remediată de instanța care examinează excepția de nulitate într-o anumită cauză limitându-se doar la condițiile de imparțialitate și de independență, întrucât instanța nu are competența de a se substitui KRS și de a analiza, *a posteriori*, dacă judecătorul numit în mod nelegal ar fi putut fi totuși numit în funcția de judecător chiar și în situația ipotetică în care KRS nu ar fi fost o autoritate neconstituțională. Deși actul prezidențial de numire a judecătorilor nu este supus controlului judiciar, având în vedere, însă, și faptul că președintele a semnat Legea de modificare a Legii privind KRS, care era evident neconstituțională și contrară voinței până atunci incontestabile a legiuitorului constituțional, precum și în lumina disprețului vădit al președintelui față de statul de drept, evidențiat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, printre altele, în legătură cu numirile din 2018 în cadrul Izba Cywilna (Camera civilă) a Curții Supreme, judecătorii astfel numiți de către președinte nu pot fi considerați ca întrunind atribuțiile prevăzute de Constituție, de [CEDO] și de dreptul Uniunii cu privire la o instanță independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege.